

Това е СНАБДИТЕЛЯТ. На пръв поглед, не се различава от останалите служители в Архива или Счетоводството, но ако се вгледаш малко повече, ще забележиш как „очите му играят на четири”, както казва народът. Той всъщност е роден търговец, който в една страна, където няма частна търговска инициатива, е бил принуден от инстинкта за самосъхранение да намъкне мимикрията на обикновен служител.

Дошъл е най-вероятно от някое затънтено селце или градче и постъпил на работа с помощта на някой ЗЕМЛЯК на привидно скромна длъжност, която за него не е толкова важна, тъй като и не възнамерява да живее от едната си заплата. Търговията е по-силна от него! Тя е единствената му страст. Първичният ѝ зов е потекъл в жилите му още от неговия роден край, който (ако се проучи потеклото му), в повечето случаи се намира на някогашен кръстопът на керванските пътища, водещи от Цариград за Централна Европа или от Дубровник към Севера. Понеже е от село и произхожда от някоя голяма разклонена патриархална фамилия, пръсната из цялата страна, има връзка със земляци и роднини от всички браншове, които търгуват с каквото завърнат. Опитни и хитри, онези в града, който за тях по начало е враждебно обкръжение, продължават да поддържат близки съседски, роднински и кумовски връзки, прониквайки по този начин и в най-непристъпните административни крепости, чийто абстрактен порядък се подкопава от неударжливата им жизненост. По време на война сред техните редици се появяват черноборсаджии, а в мирно време най-често са на работа в счетоводства, складове и служби за снабдяване на персонала с канцеларски принадлежности; изобщо на всички онези места, където ври и кипи онова, което напо-

ня на някогашния АЛЪШ-ВЕРИШ. Изобщо не е важно дали това е нерафинирана захар на буци или щавени овчи кожи преди войната или електронни платки днес! Манталитетът си остава непроменен: ловки пръсти, енергичност и все онзи „играещ“ поглед на някогашните бакали... Симпатични и всецяло отдадени на живота и обкръжението на материалните ценности, противници на всичко духовно и абстрактно, те обикновено са възниси, пълни хора, твърде любезни и енергични. По-скоро от навик, а не от някакви задни помисли, за всеки случай подкупват всичко живо около себе си с календарчета, пресни яйца, телефонни бележници, ужишки пушен свински бут, папки с подвързия, евтини вилни места, уиски без етикети, набавено от унгарските шлепове, химикалки, цимент...

Незабелязано един такъв човек постепенно превръща институцията, където работи, в свой таен магазин. От време на време из канцелариите се разнася вестта, че се продават вълнени одеяла на невероятно ниска цена! Никой не пита защо посред лято одеяла – всички са замаяни от изгодните условия. На следващия ден по етажите се появяват обяви, писани с неграмотния почерк на Снабдителя (в който цифрите са много по-четливи):

**„ОСВЕДОМЯВАТ СЕ ВСИЧКИ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ,
ЧЕ В СТАЯ НОМЕР 79 МОГАТ ДА ПОЛУЧАТ НА НА-
МАЛЕНИ ЦЕНИ ЕДНОМЕСЕЧНИ КАРТОФИ И ТРАН-
ЗИСТОРИ!“**

А два дена по-късно:

**„БИЛЕТИ ЗА „ЛЕБЕДОВО ЕЗЕРО“ И ЗИМНИ ВЕРИ-
ГИ ЗА ГУМИ НА ФАБРИЧНИ ЦЕНИ ПРИ М. СПАСИЧ,
НА МЕЦАНИНА, ОТ 13 ДО 14.30 ЧАСА“.**

По това време е възможно да срещнеш изнервени служители, мъкнещи задъхани по дългите коридори на ЗУКИД

оскубани румънски гъски, комплекти емайлирани тенджери и тенджерки, прясно сирене или, кой знае защо, стъкла за термоси и буркани с миналогодишни кисели краставици.

Енергията на Снабдителя е неизчерпаема! Когато от време на време по събранията го обвиняват, че злоупотребявал с Профсъюзите (под чиято закрила действа, превръщайки ги в собствен смесен магазин), той става, слага ръка на сърцето си и със заекващата си защитна реч предизвиква смях и всеобща снизходителност. Казва, че не бил правел нищо друго – да не мръднел от място! – освен, че се бил мъчел да помогне на по-бедните служители по-евтино да се снабдят със зимнина. „Прав е човекът! Дори трябва да се награди!“ – одобряват присъстващите.

Гражданите са недорасли деца за Снабдителя! Независимо от малката заплата, тъй като няма образование, той успява твърде бързо да си построи двуетажна къща в покрайнините, които скоро ще станат център, щом градът се разрасне. Естествено, никога няма да я измаже отвън, за да не предизвика завистта на съседа и подозрителността на данъчния агент, но още преди да е завършен и първия етаж, гаражите в партера са вече дадени на двама автомеханици, които с наемите изплащат кредитите му. Замогва се доста бързо, но никога не се издава колко е спечелил. Изучава децата си, своето тайно оръжие, които ще отмъстят за всичките му унижения. Но щом завършат висшето си образование, наследниците му обикновено се срамуват от баща си, от износения му демодиран костюм, провинциалния акцент, стиснатостта, предпазливостта и вечната кожена чанта със закопчалка от ожулен месинг, която с години мъкне навсякъде със себе си, както Сизиф своя камък. В тази чанта всеки ден са пътували до „строителната площадка“, където сега е издигната къщата, по две-три тухли, взети от крайпътни

строежи. През нощта, най-вероятно деца, ще му пръснат всичко, което с мъка е събирал. Но дори и след като се пенсионира, не престава да търгува и е в състояние да набави и птиче мляко.

Ако в някой институт видите сериозни научни работници, занимаващи се с разрешаване на някакъв сложен проблем от турбулентността, да носят през лабораторията по термодинамика съвсем прясно телешко месо в окървавена хартия, кисело зеле, от което се отцежда зелена чорба или топли пръжки, знайте, че и в този храм на науката се е вмъкнал той – неунищожимият Снабдител.